

Kvalitetsrapport Dagtilbud Lolland kommune 2011

Formål	3
Det pædagogiske tilsyn	3
Dagtilbud Lolland	4
Faglige resultater	4
De pædagogiske læreplaner	5
Metode til evaluering	5
Resultat af evaluering.....	5
Pædagogiske metoder	5
Hvilke udfordringer er der?.....	6
Alsidig personlig udvikling.....	6
Sociale kompetencer	7
Krop og bevægelse.....	8
Sproglig udvikling	8
Natur og naturfænomener	9
Kulturelle udtryksformer og værdier	10
Det pædagogiske arbejde med børn med særlige behov indenfor de pædagogiske læreplaner.....	11
Arbejdet med et godt børnemiljø	12
Dagtilbuddenes organisering af intern samarbejdsstruktur.....	12
Dagtilbuddets organisering af eksternt tværgående samarbejde omkring børn med særlige behov	12
Sprogindsats og sprogvurdering af 3-årige	13
Sprogvurdering og sprogstimulering af tosprogede børn	14
Tilbud til børn med særlige tale- og kommunikationsvanskeligheder.....	15
Sprogvurdering og sprogstimulering af børn der ikke er indskrevet i et dagtilbud.....	15
Overgang mellem dagpleje og vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole ..	16
Særlige indsatser og specialtilbud til børn med særlige behov visiteret i 2010	16
Resurser	17
Ressourcestyringsmodel.....	18
Legepladstilsyn	18
Hygiejnetilsyn	19
Medarbejdere	19
Ledelse	19
Sygefravær	20
Personalepolitikker og retningslinjer	20
Forældresamarbejde	20
Brugertilfredshedsundersøgelse	21
Arbejdet med børnepolitik mål og handleplaner	21
Bilag A	24
Fordeling af tid på aktiviteter.....	24
Organisationsdiagram	27
Bilag A Tidsregistrering i dagtilbud	23
Bilag B Organisationsdiagram	26

Formål

Formålet med udarbejdelse af en kvalitetsrapport på det enkelte dagtilbud og en samlet kommunal kvalitetsrapport er, at anvende et redskab, der kan fungere som et dialog- og udviklingsredskab mellem dagtilbud, forvaltning og kommunalbestyrelse til drøftelse af såvel status som udvikling af kvaliteten på dagtilbuddet.

Kvalitetsrapporten udgør grundbestanddelen i det kommunale pædagogiske tilsyn, som kvalificeres af en dialog mellem forvaltningsledelse, dagtilbudsledelse og politikere.

Det pædagogiske tilsyn skal gennemføre en kontrol med kvaliteten i dagtilbuddene i Lolland Kommune. Grundtanken er, at tilsynet både skal rumme kvalitetskontrol og kvalitetsudvikling, og være meningsfuldt for både dagtilbud, administration og kommunalbestyrelse.

Den lokale kvalitetsrapports udgangspunkt er dagtilbudsloven og det er hensigten, at rapporten skal opsamle resultater og tilkendegive, hvordan det enkelte dagtilbud arbejder inden for dagtilbudslovens rammer og målsætninger. Derudover kan det enkelte dagtilbud supplere med egne mål og resultater og de indsatser, som dagtilbuddet prioriterer, og som er nødvendige for den lokale dialog.

De faglige kvalitetsoplysninger, som det enkelte dagtilbud formidler via deres lokale kvalitetsrapport, indgår i den samlede kommunale kvalitetsrapport, der skal samle den dokumentation, der ifølge dagtilbudsloven og tilknyttede love og bestemmelser skal tilgå kommunalbestyrelsen og borgerne. Kvalitetsrapportens faglige resultater bygger således på detaljerede rapporter fra de enkelte dagtilbud, herunder dagtilbuddets arbejde med de pædagogiske læreplaner. Den skal endvidere opfylde de kommunalt fastsatte krav til dokumentation.

Den lokale og den kommunale kvalitetsrapport udkommer hvert andet år indenfor 1. kvartal. Første gang i 2011.

Det pædagogiske tilsyn

Tilsyn kræver dialog. Derfor er den valgte tilsynsmodel og arbejdet med faglige kvalitetsoplysninger baseret på en grundholdning om, at tilsyn skal ske gennem dialog, da en åben kommunikation mellem dagtilbudsniveau og kommunalbestyrelse/administrationsniveau er en forudsætning for den løbende kvalitetsudvikling.

Igennem dagtilbuddets arbejde med de faglige kvalitetsoplysninger og den efterfølgende dialog på det pædagogiske tilsyn støttes dagtilbuddets refleksioner om dagtilbuddets muligheder for at skabe et godt børneliv, hvor børn trives, lærer og udvikler sig.

I den lokale kvalitetsrapport forpligter dagtilbuddet sig til at oplyse data inden for nedenstående temaer, som regnes for væsentlige for udvikling af kvaliteten af dagtilbuddet.

Temaerne er:

- Faglige resultater
- Resurser
- Medarbejdere
- Ledelse
- Lokale indsatser
- Forældretilfredshed

Oplysningerne giver ikke tilsammen et udtømmende billede af dagtilbuddet, men skal tjene som indgang til en meningsfuld og udbytterig dialog til tilsynsmødet, ved at være målbare og

tilpas neutrale til at kunne bruges til sammenligninger med f.eks. andre dagtilbud i kommunen. Ligeledes skal oplysningerne være udgangspunkt for dialog om kvalitetsmål i forhold til, hvad der lokalt er brug for af indsatser.

Konsulenten skal give henstillinger i de tilfælde, hvor dagtilbuddets praksis ikke er inden for de rammer, der er fastsat i Dagtilbudsloven og af Lolland Kommunes byråd, samt af Børne- og Skoleudvalget.

Hvis der er givet henstilling(-er), skal lederen udarbejde en handleplan herfor. Handleplanen skal fremsendes til den pædagogiske konsulent senest en måned efter at dagtilbuddet har modtaget referatet fra tilsynsmødet. Den pædagogiske konsulent skal herefter godkende lederens handleplan.

I nærværende kommunale kvalitetsrapport er de lokale dagtilbuds oplysninger samlet til et billede af den faglige kvalitet på området.

Dagtilbud Lolland

Faglige resultater

Faglige resultater sætter jf. Den Kommunale Kvalitetsmodel fokus på de resultater, dagtilbuddet skaber i forhold til det faglige indhold i kerneydelsen jf. § 1 og § 7 i dagtilbudsloven – Formål for dagtilbud:

Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk, æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd samt bidrage til at børn får en god og tryk opvækst.

Dagtilbud skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg samt pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, der giver børn mulighed for fordybelse, udforskning og erfaring.

Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evne til at indgå i forpligtende fællesskaber samt samhørighed med og integration i det danske samfund.

Dagtilbud skal i samarbejde med forældre sikre en god overgang til skole ved udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolerne skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidstilbud.

Resultaterne relaterer sig til målepunkter, der udspringer af området. I første udgave af rapporten vil det primært dreje sig om en status, men i de næste generationer vil der også blive tale om at følge en progression.

Det er besluttet politisk at de faglige kvalitetsoplysninger i fremtiden skal basere sig på data hentet via redskabet Læringshjulet – et dynamisk og dialogisk værktøj, der kan vurdere børns læring og trivsel ud fra temaerne i læreplanerne.

Læringshjulet er sammen med andre dokumentationsredskaber aktuelt ved at blive digitaliseret til anvendelse i alle landet kommuner.

Læringshjulet afprøves og implementeres i alle dagtilbud i løbet af 2011, og de faglige resultater baseret på dette redskab vil derfor først kunne præsenteres i kvalitetsrapporten i 2013.

De pædagogiske læreplaner¹

Lolland kommunes dagtilbud arbejder alle efter læringsmål jf. de 6 læreplanstemaer. Alle dagtilbud har gennemført evaluering af de pædagogiske læreplaner, herunder også det pædagogiske arbejde med børn med særlige behov.

Læringsmål og indikatorer er hentet fra redskabet Læringshjulet som tages i anvendelse i 2011 på alle kommunens dagtilbud.

Metode til evaluering

Der anvendes aktuelt forskellige evalueringsmetoder i dagtilbuddene. Ca. 50 % arbejder med Evalueringsinstituttets materiale Tegn på læring, der både kan dokumentere og evaluere den daglige pædagogiske praksis. Der anvendes praksisfortællinger, læringshjulet, sprogvurderinger, evalueringsmetoden hvad har vi gjort, hvad har vi lært, hvad vil vi bruge det til? Og andre lignende evalueringsmetoder. Enkelte dagtilbud vælger at have særlig fokus på et eller to læreplanstemaer pr. år, hvorfor disse evalueres særlig grundigt.

Resultat af evaluering

Samtlige dagtilbud når i den daglige praksis at arbejde med alle læreplanstemaerne. Der laves alle steder fokuserede læringsforløb hvor et eller flere temaers læringsmål danner rammen om særlige aktiviteter med børnene.

Der arbejdes med ugeplaner, månedsplaner og årsplaner som sikrer at alle temaer kommer i spil, og at børnene mødes med tilpassede udfordringer.

Pædagogiske metoder

I henhold til Lolland kommunes sammenhængende børne- og unge politiks beskrevne metodeforudsætninger og familiesyn, tages i den pædagogiske praksis afsæt i *Anerkendende relationer* og fokus på det enkelte barns ressourcer og kompetencer. Der arbejdes i den daglige praksis med udgangspunkt i samspilstemaer:

Vær tilgængelig for barnet – den følelsesmæssige dialog

Vis din glæde for barnet.

Se barnets initiativ – justér dig.

Invitér barnet til samtale og lyt og svar.

Giv barnet anerkendelse

Skab fælles opmærksomhed – den meningsgivende dialog

Fang barnets opmærksomhed.

Fasthold barnets opmærksomhed – vis følelser og begejstring.

Forbind barnets oplevelser – uddyb og forklar.

Vejled og opdrag – den guidende dialog

Fortæl barnet hvad det må og skal – trin for trin.

¹ Dagtilbudsloven § 8, § 9 og § 10.

Der arbejdes i spændet mellem praksis og forskning med evidensbaserede metoder. I dagtilbud arbejder aktuelt 10 dagtilbud med LP – læringsmiljø og pædagogisk analyse. Det forventes at yderligere et antal dagtilbud vil gennemføre grundmodulerne i de kommende år.

Hvilke udfordringer er der?

Det er en udfordring at samle evalueringresultaterne og dokumentationen, for derved målrettet at tilrettelægge kommende praksis med udgangspunkt i det enkelte barn og gruppens behov og ressourcer.

Det er dagtilbuddenes forventning at denne udfordring kan imødekommes gennem arbejdet med Læringshjulet.

I mange dagtilbud er det en stor udfordring at tilrettelægge fokuserede lærings- og udviklingsaktiviteter, således at alle børns behov tilgodeses inden for den tilgængelige ressource. Udfordringen illustreres i **bilag A**, som er en gennemsnitsberegning på fordeling af tid i forhold til indholdsaktiviteter på en almindelig børnehavedag.

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Tegn på læring/indikatorer Målene registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:
<p>For de tre- og fireårige:</p> <p>At have indlevelse i andre</p> <p>At handle selvstændigt</p> <p>At være psykisk robust</p>	<ul style="list-style-type: none"> - smiler, når andre smiler - trøster dem, som er kede af det og smiler, når andre er glade - kalder på andre for, at de kan se, høre eller være med - uopfordret spørger til andre - uopfordret udtrykker, hvad det vil og kan - uopfordret hjælper og støtter andre - bevæger sig fra noget kendt til noget ukendt - viser med krop og sprog, hvad det vil - kan trøstes og falde til ro
<p>For de fem- og seksårige:</p> <p>At have indlevelse i andre</p> <p>At tage vare på egen personlig integritet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger - udsætter egne behov til fordel for andres og tilbyder andre sin hjælp - opfordrer og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab - fortæller, hvad det vil være med til og ikke med til - kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt - argumenterer for at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust	<ul style="list-style-type: none"> - viser mod ved at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter - giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem - håndterer andre børns udfordringer og afvisninger
------------------------	--

Sociale kompetencer

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Tegn på læring/indikatorer Målene registreres på flere måder, blandt andet ved, at barnet:
<p>For de tre- og fireårige:</p> <p>At etablere venskaber</p> <p>At indgå i fællesskabets sociale spilleregler</p> <p>At kommunikere med følelser</p>	<ul style="list-style-type: none"> - smiler ved synet af bestemte børn - spørger bestemte børn, om de vil deltage - hjælper, opsøger, roser, efterligner, trøster og taler om bestemte børn gentagne gange - udtrykker ønske om at være med i fællesskabet på trods af uenigheder - overholder aftaler og regler i adfærd, leg og spil - fortæller andre, hvad de må og ikke må - fortæller, morer sig og udtrykker ked – af – det – hed, vrede eller angst med tale- og kropssprog - giver respons på ængstelse og glæde - viser insisterende, hvad det har lyst til
<p>For de fem- og seksårige:</p> <p>At etablere og fastholde venskaber</p> <p>At indgå i samspil med andre</p> <p>At handle i sociale fællesskaber</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen - fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet "ven" - hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber - snakker med andre om sine tanker og følelser - lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler - udtrykker tolerance og accept over for andre - samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser - fortæller om, at aftaler, regler i lege og spil skal overholdes og gør det selv - forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet

Krop og bevægelse

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Tegn på læring/indikatorer Målene registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:
<p>For de tre- og fireårige: At være selvhjulpen i hverdagen</p> <p>At være kropsbevidst</p> <p>At være rutineret med sine grundbevægelser</p>	<ul style="list-style-type: none"> - klarer af- og påklædning - vasker hænder - tager initiativ til at gå på toilettet - bevæger kroppen i overensstemmelse med konkrete udfordringer - er stille for at koncentrere sig om at benytte sanserne - efterligner andres bevægelser med kroppen - går, løber, hopper, kravler, slår kolbøtter, kaster, griber sikkert - balancerer på ét ben og skifter mellem højre og venstre ben - cykler, løber eller går over en længere distance uden at give op
<p>For de fem- og seksårige: At være selvhjulpen i hverdagen</p> <p>At være kropsbevidst</p> <p>At mestre koordinering af grundbevægelserne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - klarer af - og påklædning samt toiletbesøg - tager passende tøj på i forhold til årstiden og vejret - hjælper til med praktiske gøremål - handler kropsligt i overensstemmelse med sproglige opfordringer - beskriver de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed - fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser - mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt - veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse - udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer

Sproglig udvikling

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler	Tegn på læring/indikatorer Målene registreres på flere måder, blandt andet ved,
---	---

kompetence til:	at barnet:
<p>For de tre- og fireårige: At etablere sproglig kontakt</p> <p>At kommunikere med sin omverden</p> <p>At forstå sprogets regler</p>	<ul style="list-style-type: none"> - søger øjenkontakt og siger noget - tager initiativ til at snakke med andre - snakker til andre for at få dem til at se eller høre noget bestemt - anvender og leger med lyde, ord og remser i samvær med andre - giver respons på det, som andre siger og gør - fortæller om sine oplevelser - siger sætninger med mindst 3 – 4 ord - skriver sit navn – leger at det skriver - bruger sprogligt korrekte endelser
<p>For de fem- og seksårige: At forstå og bruge sproget situationsafhængigt</p> <p>At kommunikere med sin omverden</p> <p>At eksperimentere med skriftsproget</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svarer meningsfuldt på spørgsmål om "hvordan", "hvorfor", "hvem" og "hvad" - genfortæller en hændelse og fortæller om noget, som kan eller skal finde sted. - siger lange komplekse sætninger med "fordi" og "som" - fortæller sine oplevelser sammenhængende - håndterer problemer og konflikter ved hjælp af sproget - snakker om og kan benytte forskellige teknologier - benytter ord, tal og bogstaver i leg - tolker, hvad logoer og skilte symboliserer - genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord

Natur og naturfænomener

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:
<p>For de tre- og fireårige: At have glæde ved oplevelser i naturen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - løber, hopper, ler og snakker i og om naturen - udtrykker begejstring ved at se dyrespor og bosteder for dyr - bygger og leger med naturmaterialer

<p>At have kendskab til dyr, planter og materialer i naturen</p> <p>At være nysgerrig over for naturen og dens fænomener</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kigger i bøger om dyr og planter og snakker om, hvad det ser - viser med sin adfærd respekt for dyr og planter - sætter navne eller begreber på nogle dyr, planter og naturfænomener - flytter ting i naturen og iagttager dyr og deres adfærd - spørger til regn, sne, ild, sol, måne og stjerner - spørger til dyrenes boliger og til, hvad de spiser
<p>For de fem- og seksårige:</p> <p>At eksperimentere med naturens materialer</p> <p>At have indsigt i dyrs og planter livsbetingelser</p> <p>At efterleve adfærdsreglerne i naturen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - afprøver og udvider sine grænser - afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til - omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer - undersøger og spørger til dyrs og planter livsbetingelser - fortæller om dyrs levesteder og levemåder - fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skiften - rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planter liv og betingelser - spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden - tilpasser sin adfærd efter gældende regler og normer

Kulturelle udtryksformer og værdier

Pædagogiske læringsmål Målet er, at barnet udvikler kompetence til:	Tegn på læring/indikatorer Målene registreres på flere måder, blandt andet ved at barnet:
<p>For de tre- og fireårige:</p> <p>At være kreativ</p> <p>At være opmærksom på egen kultur</p>	<ul style="list-style-type: none"> - eksperimenterer med materialer - finder på nye og anderledes måder at lege, danse, synge og tegne på - undersøger det, som er anderledes - leger med oplevelser fra de nære omgivelser - klæder sig ud og leger at være en anden - kigger fokuseret på andres påklædning, sprog og adfærd

At deltage i kulturelle fællesskaber	<ul style="list-style-type: none"> - er aktivt med krop og sprog i dramalege - udvikler og fastholder regler sammen med andre i leg og spil - deltager i sanglege og sange med mimik og fagter
For de fem- og seksårige: At være kreativ	<ul style="list-style-type: none"> - deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer - fortæller om følelser og ideer, som udløses i mødet med forskellige kulturelle udtryk - former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser, klæder sig ud og kombinerer nogle af disse
At forstå egen og andres kulturer	<ul style="list-style-type: none"> - leger rolle – og andre børnelege - fortæller om forskellige kulturer og traditioner - begrundet sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter
At forstå etiske og moralske emner og dilemmaer	<ul style="list-style-type: none"> - begrundet med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer - spørger og reflekterer over livet og døden - i tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn

Det pædagogiske arbejde med børn med særlige behov indenfor de pædagogiske læreplaner

I alle dagtilbud løftes dagligt en stor opgave omkring børn med særlige behov. Den sammenhængende børnepolitik tema omkring inklusion og hurtig og relevant indsats indarbejdes i forhold til den daglige struktur og de pædagogiske aktiviteter.

12 dagtilbud har gennemført grundmodulerne af uddannelsen med LP-modellen, og praktiserer metoden med det formål at tilrettelægge gode læringsmiljøer for alle børn.

På samtlige dagtilbud er minimum 2 pædagoger særlig uddannet ift. relationsarbejde og samspil, hvilket ligeledes understøtter den pædagogiske praksis omkring på med særlige behov.

I dagplejen arbejder dagplejepædagogerne konsultativt med vejledning og sparring omkring samspil, her anvendes blandt andet ICDP (International Child Development Program).

Der arbejdes hele tiden med udvikling af inkluderende børnemiljøer, og mangfoldige fællesskaber ude på dagtilbuddene. Ikke mindst åbning af ny institution, Skovtrolden, i Maribo, en almindelig børnehave og specialbørnehave i samme hus, har åbnet udvikling af kvaliteten af inklusion. Læs mere om arbejdet her i bilag C, artikel fra LEV's medlemsblad april 2011.

Arbejdet med et godt børnemiljø²

Alle dagtilbud har gennemført børnemiljøvurderinger i børneperspektiv ud fra det psykiske, fysiske og æstetiske børnemiljø i løbet af 2009 og 2010. Resultaterne af børnemiljøvurderingerne indarbejdes i tilrettelæggelse af den pædagogiske praksis.

En arbejdsgruppe under sektor for dagtilbud har ligeledes udarbejdet en lokal pjece med vejledning til institutionerne i hvordan der kan arbejdes med børnemiljøet på dagtilbuddene.

Dagtilbuddenes organisering af intern samarbejdsstruktur

Dagtilbuddenes interne samarbejdsstruktur varierer afhængig af størrelse på dagtilbuddet, kultur, og løbende ændrede krav og forventninger.

Der arbejdes både med aldersintegrerede og aldersopdelte grupper for at tilgodese arbejdet med læringsmålene på børnenes alderstrin.

Dagplejen som den største decentrale enhed i sektor for dagtilbud har en helt særlig struktur. Organisationen Dagplejen lolland består af en dagplejeleder, en souschef samt 7 dagplejepædagoger, som hver især har ansvar (tilsyn og vejledning) med ca. 20 dagplejere/80 børn fordelt på 4 distrikter i kommunen.

Til at varetage overordnede, administrative opgaver såsom lønregnskab, fakturabetaling og lignende er ansat en HKér.

Fysisk er dagplejeledelse, pædagoger og HKér placeret i Søllested.

I **bilag B** ses et aktuelt organisationsdiagram over sektor for dagtilbud.

Dagtilbuddets organisering af eksternt tværgående samarbejde omkring børn med særlige behov

Sektor for dagtilbud samarbejder tværgående omkring børnene med skoler, PPR, børne- og ungerådgivningen og kultur og fritid.

Dagtilbud er repræsenteret i kommunens distriktsteam, og der arbejdes ud fra kommunes handleguide i bekymringsager.

Handleguiden inkl. beredskabet omkring håndtering af vold og seksuelle krænkelser mod børn er implementeret i alle dagtilbud, og der drøftes løbende mulige forbedringer og tiltag.

Særlig samarbejdet med PPR fungerer godt i praksis. Der er tilknyttet en fast psykolog til hvert dagtilbud som kommer en gang om måneden og tilbyder åben rådgivning. Denne ordning har løftet den hurtige og relevante indsats tidligt i barnets liv.

Ligeledes er der til hvert dagtilbud tilknyttet en talekonsulent som varetager rådgivning af personale omkring sproglige indsatser samt sprogundervisning af børn.

² Dagtilbudsloven, § 8, stk. 5

Sprogindsats og sprogvurdering af 3-årige³

I Lolland Kommune er vi opmærksomme på børns sproglige udvikling og arbejder fokuseret i den pædagogiske praksis med børns tidlige sprogudvikling og tilegnelse.

Vi er en kommune med stor mangfoldighed både kulturelt og socialt. Sproget er et redskab til kommunikation i mødet mellem mennesker, mellem forskellighed.

Sproget er med til at give børn adgang til sociale fællesskaber, til at forstå verden og sig selv når det sætter ord på ting, oplevelser og følelser.

Sproget kommer ikke af sig selv, men udvikles i samspil med andre. Forældre og barnets nære personer spiller den største rolle for barnets sprogtilegnelse, men også samværet med andre børn og pædagoger/dagplejere har en stor betydning.

Derfor er det afgørende, at kommunen hele tiden arbejder med at udvikle kvaliteten af de pædagogiske miljøer, børnene færdes i hver dag.

Lolland Kommune arbejder med tidligt opsporing, forebyggelse og handling i forhold til at styrke børns sproglige udvikling.

Dagligt sprogarbejde

I alle børnehaver og i dagplejen i Lolland Kommune er der en særlig opmærksomhed på sprogstimulering. Der arbejdes dagligt med sprogstimulering på mange forskellige og sideløbende måder ud fra institutionernes læreplaner.

Barnets sproglige udvikling stimuleres og styrkes i børnehaverne gennem 3 forskellige former for pædagogisk tilgang:

- Gennem dagligdagens gøremål hvor børnene lærer at modtage en besked, at formulere et ønske, at give udtryk for sine behov, tanker og følelser.
- Gennem daglige fokuserede samlinger i børnegruppen hvor børnene lærer at fortælle om sig selv, at lytte til andre, at omsætte et ord til handling, at følge en histories indhold, at synge og lave rim og remser.
- Gennem børnenes fordybelsesaktiviteter og leg hvor børnene lærer at skabe og følge en fantasifortælling, at huske og genoptage en leg, at spørger undrende. Og i mange andre sammenhænge.

I december 2008 blev der nedsat en arbejdsgruppe, som fik til opgave at evaluere arbejdet med sprogvurderinger og sprogstimulering i kommunens dagtilbud. Gruppen gennemførte i januar 2009 en spørgeskemaundersøgelse. 22 af kommunes 25 dagtilbud svarede på skemaet. På den baggrund kan det konkluderes, at alle institutioner er kommet godt i gang med sprogscreening af de 3-årige. Alle institutioner involverer forældrene i sprogarbejdet og forældrene opleves generelt positive over for tilbuddet og takker ja.

De fleste institutioner anvender handlearket fra screeningsmaterialet til opfølgning i forhold til det pædagogiske arbejde i institutionen. Den viden som pædagogerne får via sprogscreeningen bruges i nogle tilfælde i samarbejdet med talekonsulenterne og i åben rådgivning sammenhæng.

Alle institutioner har og bruger materialer til sprogstimulering f.eks. sprog og leg, sprogkufferter, lytte-/huskelege, bøger, udklip fra aviser og blade, rim og remser, fonologisk billedlotteri, motorisk stimulerende aktiviteter.

En række dagtilbud har etableret sproggrupper på tværs af børnegrupperne, hvor der arbejdes fokuseret med sproglig udvikling. Grupperne superviseres af PPR's talekonsulenter.

Sprogpædagoger

I alle dagtilbud er der en "sprogansvarlig" pædagog, som har en særlig viden og kompetence inden for sprogstimulering. Den sprogansvarlige pædagog mødes to gange årligt med kommunens andre sprogansvarlige pædagoger i et Sprogetværk, hvor de deler viden og erfaringer omkring det daglige sprogarbejde og tilegner sig ny viden på området.

Sprogvurderinger på 3-årige

Alle 3-årige i dagtilbud sprogvurderes efter materialet Sprogvurdering.dk, og der følges op på vurderingerne i forhold til om barnet skal modtage generel indsats, fokuseret indsats eller særlig indsats.

Sprogvurdering og sprogstimulering af tosprogede børn

De tosprogede børn der ikke er indskrevet i et dagtilbud, jf. dagtilbudsloven § 11, stk. 3, tilbydes sprogvurdering og sprogstimulering af en varighed på 15 timer ugentlig.

Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk.

Formålet med sprogstimulering er, at barnet inden skolestart forstår og taler det danske sprog så godt, at det kan deltage i undervisningen i skolen.

Praksis Vest

I henhold til dagtilbudslovens § 11, stk. 3 (børn der ikke er i dagtilbud) tilbydes sprogstimulering 15 timer om ugen. Dette tilbud finder pt. sted i Falken i Nakskov.

I de perioder der ikke er tilknyttet børn til dette tilbud, fordeles puljen på 15 timer til de børn der skønnes at have størst behov. Tosprogpædagogen foretager denne vurdering og fordeler timerne.

Børnene får i de 15 timer om ugen mulighed for at være sammen med de andre børn i dagtilbuddet og følge dagligdagen. Der er ligeledes mulighed for at gå på en anden stue og lave mere koncentreret sprogstimulering. Der tages tit på ture i nærmiljøet og på biblioteket.

Herefter er der forberedelsestid inden der køres ud til andre daginstitutioner, jf. dagtilbudsloven § 11 stk. 1 (tosprogede småbørn i dagtilbud). De enkelte daginstitutioner tildeles timer, efter behov.

Praksis Øst

Der er pt. kun behov for sprogstimulering efter dagtilbudsloven § 11, stk. 1 og 2.

Arbejdsgangen er derfor opdelt i skiftevis en uge af 30 timers sprogstimulering i Børnehuset Kongeledet i Rødby Havn, og en uge i Børnehusene Østre Park i Maribo, begge steder i tidsrummet kl. 9.00 -15.00.

Når der er børn med behov for undervisning i andre institutioner, køres der ud til disse.

Sprogstimuleringen tilrettelægges for de børn, som ikke umiddelbart tilegner sig det danske sprog ved at deltage i de almindelige aktiviteter i dagtilbuddet, men som har brug for en ekstra indsats ud over institutionens sædvanlige aktiviteter.

Det pædagogiske arbejde tilrettelægges ud fra en vurdering af det enkelte barns behov og forudsætninger i samarbejde med pædagoger fra den enkelte institution.

Institutionerne kontakter tosprogpædagogen, når nye tosprogede børn indskrives. Der foretages en samlet vurdering af barnet og dets behov for sprogstimulering i samarbejde med forældrene.

Er der tale om flere børn i samme institution, samles børnene i små grupper efter sprogligt niveau, alder, sociale relationer eller andre forhold, for at give det enkelte barn det bedst mulige udbytte af sprogstimuleringen.

Tilbud til børn med særlige tale- og kommunikationsvanskeligheder

Kridthuset og Sandkassen

Der er fire stillinger på 37 timer ugentligt, fordelt på Kridthuset i Øst og Sandkassen i Vest, til sprogstimulering af børn i dagtilbud jf. Folkeskolens § 4a og Dagtilbudslovens § 11. De børn der bliver sprogstimuleret i Kridthuset og Sandkassen, er visiteret til tilbuddet af Lolland Kommunes tale-hørekonsulenterne jf. Folkeskolens § 4a.

Børn der ikke er indskrevet i et dagtilbud visiteres til sprogvurdering og sprogstimulering i Kridthuset og Sandkassen af dagtilbudssektorens pædagogiske konsulent jf. Dagtilbudslovens § 11, stk. 3.

Arbejdstiden er fordelt på 30 børnetimer om ugen og 7 timer til andet arbejde, herunder forberedelse, kollegial rådgivning, forældresamtaler, personalemøder, hjemmebesøg og lignende.

Sprogvurdering og sprogstimulering af børn der ikke er indskrevet i et dagtilbud.

De børn der ikke er indskrevet i et dagtilbud, jf. dagtilbudsloven § 11, stk. 3 sprogvurderes og sprogstimuleres i Lolland Kommunes sprogtilbud Kridthuset i Maribo og Sandkassen i Nakskov.

Folder der beskriver samarbejde, pædagogik og praktiske oplysninger sendes til forældrene sammen med aftalen for første forældresamtale. Foldere kan rekvireres ved henvendelse.

Data for opgørelse af sprogvurderingerne for kalenderåret 2010:

Generelt	Antal samlet	Antal piger	Antal drenge
Fuldførte sprogvurderinger	356	168	188
Afviste sprogvurderinger i perioden	66	37	29
Vurderingsegnede i perioden	642	328	314
Hverken påbegyndte eller afviste sprog-vurderinger i perioden	220	123	97

Fordeling i indsatsgruppe	Generel indsats	Fokuseret indsats	Særlig indsats
Samlet i Lolland Kommune	254 (71 %)	45 (13 %)	57 (16 %)
Piger	118 (70 %)	24 (14 %)	26 (15 %)
Drenge	136 (72 %)	21 (11 %)	31 (16 %)
Landsgennemsnittet for perioden	9.749 (82 %)	989 (8 %)	1.131 (10 %)

Overgang mellem dagpleje og vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole⁴

I forbindelse med politikens beslutning om overgang fra dagpleje og vuggestue til børnehave når barnet er 2, 10 år, samt beslutning om overgang fra børnehave til SFO 1. april, er der udarbejdet to materialer med retningslinjer for overgangsarbejdet.

Overgangen mellem dagpleje og vuggestue foretages, med mindre andet er aftalt med forældrene, når barnet er 2,10 år. Dagplejen/vuggestuen og forældrene udarbejder forinden overgangen et Læringshjul omkring barnets udvikling og trivsel. Læringshjulet danner baggrund for overleveringssamtalen med børnehaven, sammen med barnets bog.

Når barnet starter på det sidste år i børnehaven, på vej til 6 år, udarbejder børnehaven og forældrene igen et Læringshjul omkring barnet, som danner grundlag for samtalen omkring skoleparathed og SFO start. Læringshjulet opdateres umiddelbart inden overgang til SFO og følger barnet i overgangen, således at SFO og skolepersonale indføres i barnets udvikling og trivsel inden skolestart.

Dagtilbuddet udarbejder opgørelser over antal skoleudsættelser i det kalenderår, hvor børnene bliver seks år.

Kalenderår: 2010

Skoleudsættelser	Antal
Drenge	10
Piger	16
I alt	26

Særlige indsatser og specialtilbud til børn med særlige behov visiteret i 2010

Der visiteres til særlige indsatser fra Støtte- og ressourcecenteret minimum to gange årligt.

⁴ Dagtilbudsloven § 7 stk. 5.

Særlige indsatser og specialtilbud	Antal indskrevne helårsbørn i specialtilbud i gennemsnit for året
Børn med støtte i alment dagtilbud (under dagtilbudslovens § 4, stk. 2 og 3)	23
Børn i specialgrupper (under dagtilbudslovens § 4, stk. 2 og 3)	36
Børn med specialpædagogisk bistand (under folkeskolelovens § 4, stk. 1)	60
Børn i særlige dagtilbud i egen kommune (under serviceloven § 32)	17
Børn i særlige dagtilbud i anden kommune (under serviceloven § 32)	5
Vejledningsforløb institution	1
Vejledningsforløb/observation af barn	1
Børn igennem Støtte- og ressourcecenteret i 2010 i alt	143

Resurser

Dette område omhandler de resurser, der er til rådighed for at nå målene og løse opgaverne. Vær opmærksom på, at oplysningerne herunder baseres på gennemsnitstal for 2011.

Institution	VS	BH	FH	T./uge	Stillinger	Tildeling (kr.)
Bandholm Børnehus		38		194	5,243	2.444.000
Blæksprutten	20	64		530	14,324	6.390.000
Børnehusene Østre Park	40	80		815	22,027	9.461.000
Børnehuset Kongeledet		49		250	6,757	2.893.000
Børnehuset Skovsgårdsvej	11	38		306	8,270	3.717.000
Falken	5	23	22	231	6,243	2.771.000
Fejøl Børnehus		12	30	148	4,000	2.037.000
Gaia		55		280	7,568	3.534.000
Halsted Børnehus		0		0	0,000	63.000
Humblebien		38		194	5,243	2.251.000
Klostergades Børnehus	10	55		382	10,324	4.358.000
Mælkebøtten	10	82		520	14,054	6.086.000
Møllebakken		38		194	5,243	2.751.000
Præstebakkens børneinst.	20	36		387	10,459	4.467.000
Skovtrolden		60		306	8,270	3.533.000
Riddersborg		52		265	7,162	3.068.000
Rydsmarkens børnehavn		60		306	8,270	3.632.000
Rødkælken		68		367,25	9,926	4.256.000
Solsikken	10	85		535	14,459	6.687.000
Stærekassen		38		194	5,243	2.214.000
Troldehøj		25		159	4,297	1.848.000

Troldkrogen		63		353	9,541	4.592.000
Tryllefløjten		87		443	11,973	5.043.000
Børnehuset Vandloppen		77		392	10,595	4.554.000
Total	126	1.223	52	7.751	209,493	92.650.000

Forklaring til tabel.

VS: Vuggestuebørn
 BH: Børnehavebørn
 FH: Fritidshjembørn
 T./uge: Timetal pr. uge

Ressourcestyringsmodel

Det blev i 2009 politisk besluttet at indføre en børnerelateret ressourcefordelingsmodel på dagtilbudsområdet. Modellen blev indført 1. maj 2010.

Den indeholder tre elementer:

1. Budgetposter der tildeles børnerelateret ud fra det faktiske antal børn.
2. Budgetposter der gives som en rammetildeling.
3. Budgetposter der gives som en særlig tildeling ud fra lokale forhold.

Den børnerelaterede tildeling omfatter lønbudget til ledelse og fagpersonale, budget til uddannelse, øvrige personaleudgifter, medarbejderrelaterede forsikringer, materialer og inventar.

De særlige tildelinger vedrører lokale forhold, som bl.a. udgifter til lejeaftaler og aftaler med Park & Vej om vedligeholdelse af grønne områder. Institutioner som ikke har aftale med Park & Vej tildeles et beløb under rammetildelingen.

Ressourcefordelingen sker ud fra nogle enhedspriser for de forskellige elementer i fordelingen. Enhedspriserne reguleres hvert år med KL's fremskrivningsprocenter i forbindelse med lægning af næste års budget.

Legepladstilsyn

Sikkerhedseftersyn af legepladser foretages på alle dagtilbud.

Dagtilbuddet gennemfører *daglig check*, hvor der ses efter pludseligt opstået skader, hærværk og lign. Udjævning af faldunderlag, glasskår, kanyler og andre skarpe genstande på jorden og i faldunderlaget.

Dagtilbuddet gennemfører kvartalsvis *driftinspektion*, hvor der gås mere detaljeret til værks. Her efterses redskaberne for slid og stabilitet, bevægelsesdele smøres/efterspændes.

Mindst 1 gang årligt foretages en hovedinspektion, som foretages af en uddannet og certificeret legepladstilsynsinspektør. Inspektøren udarbejder en sikkerhedsrapport med oplysninger om fejl og mangler i henhold til gældende standarder. Rapporten bruges som udgangspunkt for eventuel reparation af legepladsen.

I 2010 har der været foretaget legepladstilsyn på samtlige dagtilbuds legepladser.

Hygiejnetilsyn

Sundhedstjenesten er konsulenter i daginstitutioner f.eks. vedrørende hygiejne. Sundhedstjenesten har udarbejdet egne retningslinjer for hygiejne, udfra anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen og Statens Seruminstitut. Disse retningslinjer kan være til inspiration for udarbejdelsen af retningslinjer i daginstitutioner og på skoler.

Hygiejnetilsyn i daginstitutioner.

Der er udarbejdet et skema, som institutionen selv kan udfylde. Det er et oplæg til Sundhedstjenestens besøg. Hygiejnetilsyns-skemaet sendes til Sundhedstjenesten 1 uge før aftale med Sundhedstjenesten. Hygiejnetilsyns-skemaet kan også benyttes af institutionen ved behov for at få sat fokus på hygiejnen i institutionen.

Der er I 2010 påbegyndt hygiejnetilsyn på kommunes dagtilbud efter nyt koncept.

Medarbejdere

Dette afsnit fokuserer på de pædagogiske medarbejders uddannelsesmæssige forudsætninger for at kunne levere ydelser og service i forhold til de mål dagtilbuddet har. Dagtilbuddets udfordringer er blandt andet at skabe balance mellem dagtilbuddets behov og den enkelte medarbejders ønsker og at sikre et godt arbejdsmiljø.

I forbindelse med ressourcereducering på institutionerne er det ikke muligt aktuelt at opgøre en relevant fordeling på uddannelsesniveau. De eksakte tal vil forekomme i næste kvalitetsrapport i 2013

Det pædagogiske personales uddannelsesniveau	% uddannede pædagoger	% ikke uddannede pædagoger eller pædagoger med PGU/PAU
Opgjort i 2007	76 %	24 %

Ledelse

Dette afsnit fokuserer på ledelsens uddannelsesmæssige forudsætninger for at kunne omsætte kommunens visioner, mål og rammer for opgaveløsningen til daglig drift og handlingsplaner i dagtilbuddet.

Ledelsens uddannelsesniveau ⁵	Ledere med diplomuddannelse eller med minimum tilsvarende uddannelse (minimum 60 ECTS)	Ledere der er i gang med diplomuddannelse i ledelse eller tilsvarende uddannelse	Ledere uden diplomuddannelse i ledelse eller tilsvarende uddannelse
	1	15	5

⁵ Med ledere forstås her ledere, der er på lederoverenskomst.

I august 2011 påbegynder yderligere 4 souschefer uddannelse i diplom i ledelse.

Sygefravær

Sygefravær	Sygefravær i procent for Dagtilbud til børn	Sygefravær i procent for hele kommunen
Det pædagogiske personale	4,7 %	5,8 %

Personalepolitikker og retningslinjer

Dagtilbuddene arbejder efter Lolland kommunes politikker og retningslinjer.

Implementering sker gennem en proces som starter på det samlede ledermøde, dernæst fortsætter på dagtilbuddenes personalemøder og i forældrebestyrelserne. Løbende drøftes politikker på distriktsledermøder og fælles ledermøder, hvor indsatser, handleplaner og opfølgning justeres.

Aktuelle fælles politikker og retningslinjer i dagtilbud:

Politikker	Retningslinjer
Personalepolitik Den sammenhængende børne- og unge politik Kostpolitikken Alkoholpolitik Voldspolitik	Sorg og krise Børns seksuelle adfærd Handleguiden Overgang fra dagpleje/vuggestue til børnehave Overgang fra børnehave til SFO

Dato for opgørelse: April 2011

Dagtilbuddene kan have udarbejdet egen lokale retningslinjer i samarbejdet med forældrebestyrelserne.

Forældresamarbejde

Forældresamarbejdet er væsentligt og vigtigt for alle dagtilbud. Et godt forældresamarbejde sikrer et godt børnehaveliv for barnet.

Kommunikationskanaler f.eks. pjece, hjemmeside	Forældresamtaler struktur og indhold	Forældresamarbejdet, særlige fokusfelter
Alle dagtilbud har en hjemmeside, hvorfra deres læreplaner, evt. virksomhedsplaner, aktivitetsplaner, velkomstfolder	Der afholdes årlige forældresamtaler på alle dagtilbud. Samtalerne er struktureret efter læreplanerne, om	I 2010 og 1. kvartal af 2011 har der været særlig fokus på forældrebestyrelsesarbejdet, opgaver og kompetence.

<p>m.m. kan hentes.</p> <p>Ligeledes anvendes hjemmesiderne i nogen grad til dokumentation for pædagogisk praksis.</p> <p>Den primære forældre-kommunikation foregår i den daglige kontakt mellem forældre og personale</p>	<p>indeholder drøftelser om barnets trivsel og udvikling. Der afholdes endvidere løbende møder efter behov.</p>	<p>Der har med succes været afholdt to kursusaftener for forældrebestyrelserne. Disse kurser bliver i fremtiden udbudt en gang årligt.</p> <p>På alle dagtilbud sikres en åbenhed og dialog mellem dagtilbud og forældre ligeledes gennem forskellige traditioner og arrangementer.</p>
---	---	---

Brugertilfredshedsundersøgelse

Der har ikke været gennemført en samlet brugertilfredshedsundersøgelse på dagtilbuddene i Lolland kommune.

I 2011 udarbejdes en fælles skabelon for brugertilfredshedsundersøgelse. Første gang undersøgelsen foretages på samtlige dagtilbud er i 2012, og resultaterne vil fremgå af kvalitetsrapporten i 2013.

Arbejdet med børnepolitik mål og handleplaner

Her beskrives målsætninger og indsatser i forhold til den sammenhængende børne- og unge politik

kommunens børnepolitiske målsætninger	Indsatser/ handleplaner
<p>Alle dagtilbud, skoler og SFO'er skal i 2014 have udviklet og implementeret en handlingsplan der sikrer, at alle børn og unge, jf. sundhedsministeriet anbefalinger, får pulsen op i mindst 30 minutter om dagen.</p> <p>At 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.</p> <p>At andelen af børn og unge med særlige</p>	<p>Fokusområde: Krop og bevægelse.</p> <p>Alle dagtilbud indarbejder en struktur i deres pædagogiske planer, der med voksendeltagelse i aktiviteterne sikrer pulsen op 30 min. Dagligt.</p> <p>Undersøgelse af mulighed for større anvendelse af idrætshaller, svømmehaller, gymnastiksal mm uden øget udgift.</p> <p>Nærværende voksne</p> <p>Indarbejdelse af børnemiljøvurderinger i læreplaner.</p> <p>Implementering af læringshjulet.</p> <p>Systematik og justering af omkring af det pædagogiske årshjul i forhold til 1. april overgang, samt børnehavestart ved 2,10 år.</p> <p>Uddannelse af intern LP-vejleder til</p>

<p>behov der ekskluderet fra de almene tilbud skal nedbringes til landsgennemsnittet i 2014.</p>	<p>Dagtilbud. Øge antallet af vejledningsforløb i dagtilbuddene i forhold til det inkluderende børnemiljø.</p> <p>Fortsætte relationsarbejde og den anerkendende tilgang.</p>
<p>At øge andelen af unge under 25 år der er selvforsørgende (ikke på overførelsesindkomst) med 20 % i 2012 og 25 % i 2014 sammenlignet med tallet for 2008.</p>	<p>Det daglige arbejde ud fra læreplanstemaerne er grundlaget for barnets fremtidige læringskompetence. Der er dagligt fokus på anerkendelse og relationer, accept af og respekt for mangfoldighed og forskelle.</p>
<p>At andelen af børn der er skoleparate når de fylder 7 år i 2012 svarer til landsgennemsnittet.</p>	<p>Justering af det pædagogiske årshjul og de pædagogiske aktiviteter ud fra læreplanstemaerne således at de matcher overgang fra børnehave til skole 1. april Læringshjulet indarbejdes i praksis</p>
<p>At alle kommunale og private dagtilbud, skoler, SFO og ungdomsskoler/fritidsklubber i Lolland Kommune samt tandlæger og privatpraktiserende læger o.a. samarbejdspartnere inden 1. januar 2008 modtager en vejledende handleguide til indsatsen overfor udsatte børn og unge.</p>	<p>Fortsat arbejde med bekymrings-sager og tidlig forebyggende indsats</p>
<p>At øge frekvensen af netværksmøder i normalområdet (fx skole, dagtilbud) ved bekymring om børn/unges trivsel og udvikling.</p>	<p>Fast åben rådgivning af PPR psykolog en gang pr. måned på hvert dagtilbud Fast åben rådgivning med talekonsulent 4 gange årligt på hvert dagtilbud Dagtilbud ønsker at arbejde for at få en fast åben rådgivnings dag med sagsbehandler efter samme model</p>
<p>At øge frekvensen af problemstillinger som succesfuldt løses i normalområdet (antallet af underretninger reduceres fra 2007 til 2009).</p>	<p>Som oven for</p>
<p>At frekvensen af problemstillinger som succesfuldt løses i normalområdet øges (antallet af underretninger reduceres fra 2007 til 2009).</p>	<p>Fokus på tydeliggørelse af bekymringer ift. Barnets trivsel og udvikling tidligt gennem dialog med forældrene med udgangspunkt i læringshjulet. Arbejde med at bekymringer videregives til Børne- og ungerådgivningen med henblik</p>

<p>At øge frekvensen af unge som efter folkeskolen gennemfører en kompetencegivende uddannelse.</p>	<p>på at løse sociale problematikker tidligt og inden for normalområdet.</p> <p>Det daglige arbejde ud fra læreplanstemaerne er grundlaget for barnets fremtidige læringskompetence, trivsel og udvikling.</p> <p>Dagtilbuddene udviser en stor social og faglig ansvarlighed ved løbende at have praktikanter:</p> <p>skolepraktik PAU elever Pædagogstuderende</p> <p>Desuden har dagtilbuddene ca. 49 medarbejdere i aktiveringsforløb, jobtræning mm.</p>
---	---

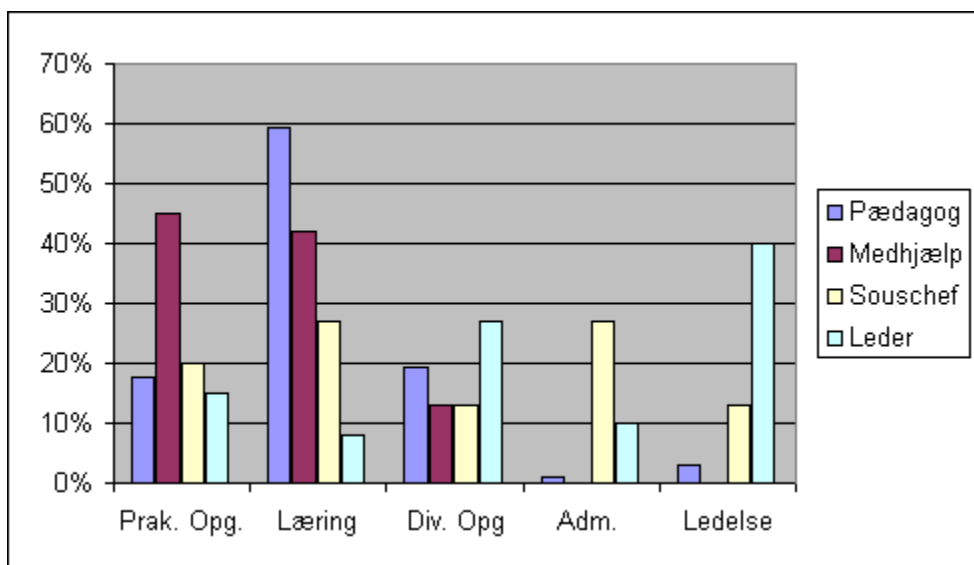
Kvalitetskontraktmål for dagtilbud	Indsatser/ handleplaner
<p>Nedgang i antallet af børn visiteret til støtteforanstaltning i dagtilbud efter dagtilbudsloven § 4 stk. 2 via Støtte- og ressourcecenteret.</p> <p>Nedbringelse af skoleudsættelser</p>	<p>LP praktisering på 10 institutioner</p> <p>Uddannelse af LP vejleder i dagtilbud</p> <p>Udarbejdelse af strategi for inklusion af børn med særlige behov i dagtilbud.</p> <p>Anvendelse af læringshjulet i dagplejen og på alle daginstitutioner fra 2011</p> <p>Uddannelse af 4 praktikvejledere på diplomniveau</p>

Bilag A

Fordeling af tid på aktiviteter

Tidsregistrering dagtilbud 2011

	Prak. opg.	Læring	Div. opg.	Adm.	Ledelse
Pædagog	18 %	59 %	19 %	1 %	3 %
Medhjælp	45 %	42 %	13 %		
Souschef	20 %	27 %	13 %	27 %	13 %
Leder	15 %	8 %	27 %	10 %	40 %

Note:

Tidsregistrering i % er et gennemsnit af tidsregistreringer på de 10 dagtilbud, som har gennemført en registrering pr. januar 2011. Dagtilbuddene har organiseret sig meget forskelligt, tallene skal derfor tages med forbehold, da de ikke giver et nøjagtigt billede af blandt andet ledelsestiden.

Kategoriernes opgavemæssige indhold er udspecificeret i Serviceinformation for dagtilbud 2011 på de næste sider:

Serviceinformation dagtilbud

Åbningstid 6.30-16.45 (fredag til 16.00)

Følgende skema er et almindeligt dagsforløb i en børnehave/vuggestue.

Aktivitet
Kl. 6.30-8.00: Børnehaven/vuggestuen åbner, der er fælles morgenmad til de børn som ikke har spist hjemme. Der vinkes, trøstes måske og leges på stuerne/i fællesrum.
8.00-9.00: Børnene fordeles på stuerne, hvor der foregår forskellige aktiviteter fx spil, højtlesning, klippe/klister/tegning/maling/lege
9.00-9.30: Vuggebørnene får formiddagsmad, børnehavebørn tager måske en mad fra madkassen. 9.00- 11.00: Der arbejdes aldersopdelt på stuerne/eller på tværs af stuerne ud fra læreplanernes temaer og læringsmål. Der foregår forskellige projekter og aktiviteter jf. institutionens årsplan.
11.00 til 11.30: Der gøres klar til frokost – børnene skiftes med at hjælpe. 11.30-12.15: Frokost, toilet, garderobe. Sovebørn lægges.
12.15-14.00: Legepladsleg – pauseafvikling for personalet. Aktiviteter fortsat ude eller inde. Evt. fortsættelse af formiddagens tema.
14.00-14.45: Frugt/eftermiddagsmad, samling og snak om emne, historier, sange.
15.00-16.45: Børnene afhentes og grupperne slås sammen for at sikre tid til forældrekontakt.

I åbningstiden udføres mange forskellige opgaver, som er vigtige for at institutionen kan leve op til dagtilbudsloven og til de politiske målsætninger, og for at dagen praktisk kan gennemføres hensigtsmæssigt for både børn og voksne.

Opgaver/funktioner i et almindeligt dagtilbud

Omsorgs-opgaver	Praktiske opgaver	Lærings-opgaver	Andre opgaver medarbejdere	Ledelse
Vinke, trøste, læse, tale, relationsarbejde, barn/voksen samspil, hjælpe til selvhjælp Daglig forældrekontakt	Anrette og oprydning af morgenmad/frokost/frugt Toilet og garderobe Telefon Indkøb Klargøring og forberedelse til aktiviteter Oprydning Daglig legeplads tjek Rengøring Vasketøj	Gennemføre pædagogiske læringsaktiviteter ud fra læreplaner; projekter, emner mm. Sprogstimulering Tidlig indsats ift. relationsarbejde og samspil Inklusion Læringsrum	Dokumentation Sprogvurdering LP-møder Stuemøder/planlægning Forældremøder/forældresamtaler P-møder Møder m. tværfaglige samarbejdspartnere Indstillinger, statusbeskrivelser Uddannelse Deltagelse i MED	Administrative opgaver Personaleledelse/PULS Bestyrelses-arbejde Distrikt ledermøder Netværksmøder Køretid Leder-møder/konference Distriktsteams (for ca. halvdelen af lederne) Div. ad hoc arbejdsgrupper Uddannelse Den nødvendige samtale med forældre

	Snerydning Pedeløpgaver/ vedligeholdelse		og sikkerheds- gruppe, TR arbejde	Kontrol og statistik MED og sikkerheds- arbejde Pædagogisk tilsyn Hygiejne tilsyn Studerende CVU, PGU Folkeskole praktikanter Personer i løntilskud
--	--	--	---	---

Forskellige vilkår og betingelser kan give ændringer i hverdagen og forårsage aflysning af planlagte aktiviteter med børnene. Vikardækning ikke altid kan gennemføre et planlagt læringsforløb enten pga. manglende kompetence eller pga. manglede forberedelse, vikarbudgettet er på 4,5 % af tildelte personaleressource.

Almindeligt fravær pga.:

- Ferie/sygdom/barns sygedag
- Møder il f.eks. ledermøder, arbejdsgruppemøder, uddannelse mm mangler ressourcen i huset
- uddannelse og kurser for personalet
- akutte samtaler med forældre og/eller tværgående samarbejdspartnere
- udarbejdelse af beskrivelser af børn til fx PPR, støtte- og resourcecenter

Særligt de små institutioner på under 40 børn, har vanskeligt ved at opretholde de aldersopdelte læringsaktiviteterne i børnegrupperne, når der mangler 1 medarbejder. De store institutioner, minimum 60 børn, kan bedre være fleksible og hjælpe i hinandens grupper, eller laver læringsgrupper og projekter på tværs af grupperne, så sårbarhed reduceres.

Organisationsdiagram
ORGANISATIONSDIAGRAM FOR DAGTILBUD TIL BØRN
